

Na osnovu člana 4 st. 2 i 4, člana 5 stav 4, člana 14 stav 7, člana 16 stav 2, člana 19 stav 3, člana 31 stav 2, člana 32 stav 4, člana 34 st. 4 i 5, člana 35 stav 4, člana 37 stav 7, člana 38 stav 7, člana 39 stav 3 i člana 76 Zakona o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja ("Službeni list RCG", broj 28/06 i "Službeni list CG", broj 61/11), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, donijelo je

Pravilnik o proizvodnji i stavljanju u promet sjemenskog materijala krompira*

Pravilnik je objavljen u "Službenom listu CG", br. 8/2015 od 27.2.2015. godine, a stupio je na snagu 7.3.2015.

* U ovaj pravilnik prenešene su: Direktiva Savjeta 2002/56/EZ od 13 Juna 2002. godine o stavljanju u promet sjemenskog krompira; Commission Directive 93/17/EEC of 30 March 1993 determining Community grades of basic seed potatoes, together with the conditions and designations applicable to such grades; Commission Decision 2004/3/EC of 19 December 2003 authorising, in respect of the marketing of seed potatoes in all or part of the territory of certain Member States, more stringent measures against certain diseases than are provided for in Annexes I and II to Council Directive 2002/56/EC

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se kategorije, način pakovanja i označavanja sjemenskog materijala krompira (u daljem tekstu: sjemenski krompir), metode, specifični uslovi i način proizvodnje i prometa sjemenskog krompira, način i metode obavljanja stručne kontrole, sadržaj i rokovi za dostavljanje izvještaja o izvršenoj stručnoj kontroli, sadržaj i obrazac prijave za vršenje stručne kontrole, sadržaj i obrazac sertifikata o priznavanju sjemenskog usjeva i način vođenja evidencije o izdatim sertifikatima, dozvoljene količine u partiji za sjemenski krompir, kvalitet sjemenskog krompira, količine koje se uzimaju kao uzorak i način označavanja uzorka sjemenskog krompira, prijava i obrazac prijave za ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta odnosno uzimanja uzoraka sjemenskog krompira, metode uzorkovanja i ispitivanja kvaliteta sjemenskog krompira, obrazac izvještaja o ispitivanju kvaliteta, način čuvanja uzoraka sjemenskog krompira, količina za sitna pakovanja sjemenskog krompira, obrazac deklaracije i etikete, njihova sadržina i način izdavanja, način pakovanja, etiketiranja i deklarisanja i način vršenja kontrolnog ispitivanja sjemenskog krompira.

Primjena

Član 2

Sjemenski krompir namijenjen izvozu treba da ispunjava uslove države u koju se izvozi.

Značenje izraza

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) **stavljanje u promet sjemenskog krompira** (*marketing*) je prodaja, držanje radi prodaje, ponuda za prodaju ili bilo koji drugi način raspolaganja, snabdijevanja ili prenosa za komercijalnu upotrebu sjemenskog krompira trećim licima;
- 2) **službene mjere** su mjere koje preduzima organ uprave i fitosanitarna inspekcija.

Kategorije sjemenskog krompira

Član 4

Kategorije sjemenskog krompira su:

- 1) predosnovno sjeme;
- 2) osnovno sjeme;
- 3) sertifikovano sjeme.

Predosnovni sjemenski krompir

Član 5

Predosnovni sjemenski krompir (*pre-basic seed potatoes*) su krtole krompira:

- 1) proizvedene u skladu sa opšteprihvaćenom praksom za održavanje sorte i propisima o zdravstvenoj zaštiti bilja;
- 2) namijenjene za proizvodnju sjemenskog krompira kategorije osnovno sjeme;
- 3) koje ispunjavaju uslove date u Prilogu 1 koji je sastavni dio ovog pravilnika;
- 4) za koje je stručnom kontrolom utvrđeno da ispunjavaju minimalne uslove za predosnovno sjeme iz tač. 1, 2 i 3 ovog člana.

Osnovni sjemenski krompir

Osnovni sjemenski krompir (*basic seed potatoes*) su krtole krompira:

- 1) proizvedene od kategorije predosnovnog sjemenskog krompira u skladu sa opšteprihvaćenom praksom za održavanje sorte i propisima o zdravstvenoj zaštiti bilja;
- 2) namijenjene za proizvodnju kategorije sertifikovanog sjemenskog krompira;
- 3) koje ispunjavaju minimalne uslove za osnovno sjeme date u Prilogu 1 ovog pravilnika;
- 4) za koje je stručnom kontrolom utvrđeno da ispunjavaju minimalne uslove iz tač. 1, 2 i 3 ovog člana.

Sertifikovani sjemenski krompir

Član 7

Sertifikovani sjemenski krompir (*certified seed potatoes*) su krtole krompira:

1) proizvedene:

- direktno iz kategorije osnovnog sjemenskog krompira; ili
- od kategorije sertifikovanog sjemenskog krompira; ili
- od generacija koje prethode kategoriji osnovni sjemenski krompir i za koje je stručnom kontrolom utvrđeno da ne ispunjavaju uslove propisane za kategoriju osnovno sjeme;

2) namijenjene za proizvodnju krompira koji nije sjemenski;

3) koje ispunjavaju uslove za sertifikovani sjemenski krompir iz Priloga 1 ovog pravilnika;

4) za koje je stručnom kontrolom utvrđeno da ispunjavaju uslove iz tač. 1, 2 i 3 ovog člana.

Označavanje kategorija

Član 8

Kategorije sjemenskog krompira označavaju se kao:

1) predosnovni sjemenski krompir (*pre basic*) koji se umnožava u tri generacije:

- oznakom "IS" - izvorno sjeme - za prvu generaciju umnožavanja odnosno mikro i mini krtole dobijene in vitro metodom mikropropagacije;

- oznakom "S1" - druga generacija izvornog sjemena - za drugu generaciju umnožavanja odnosno krtole proizvedene iz izvornog sjemena ili proizvedene metodom klonske selekcije;

- oznakom "S2" - treća generacija izvornog sjemena - za treću generaciju umnožavanja odnosno krtole proizvedene iz sjemena S1 generacije;

2) osnovni sjemenski krompir (*basic*) koji se umnožava u tri generacije:

- oznakom "SE1" - super elita 1 - (*super elite 1*) za prvu generaciju umnožavanja odnosno krtole proizvedene iz treće generacije predosnovnog sjemena S2;

- oznakom "SE2" - super elita 2 - (*super elite 2*) za drugu generaciju umnožavanja odnosno za krtole proizvedene iz kategorije SE1;

- oznakom "E" - elita - (*elite*) za treću generaciju umnožavanja odnosno za krtole proizvedene iz kategorije SE2;

3) sertifikovani sjemenski krompir (*certified*) koji se umnožava u dvije generacije:

- oznakom "A" - original - (*original*) za prvu generaciju umnožavanja odnosno za krtole proizvedene iz kategorije E;

- oznakom "B" - prva reprodukcija - (*first reproduction*) za drugu generaciju umnožavanja odnosno za krtole proizvedene iz kategorije A.

Kategorija koja nastaje iz generacije umnožavanja može biti i niža, u zavisnosti od zdravstvenog stanja utvrđenog prilikom vršenja stručne kontrole.

Kategorija sjemenskog krompira određuje se u skladu sa uslovima datim u Prilogu 1 ovog pravilnika.

Sjemenski krompir koji u prometu ne ispunjava uslove iz Priloga 1 ovog pravilnika, može se podvrgnuti procesu ponovne dorade odnosno sortiranju pod uslovom da se proces dorade odvija pod službenom kontrolom i koji nakon izvršene dorade podliježe ponovnom deklarisanju.

Pakovanja sjemenskog krompira

Član 9

Partije osnovnog i sertifikovanog sjemenskog krompira pakuju se u ambalažu koja je čista i nije upotrebljavana i to u:

- 1) jutane vreće ili mrežaste džakove;
- 2) sanduke i slično.

Sjemenski krompir pakuje se tako da se pakovanje ne može otvoriti bez oštećenja plombe, etikete na pakovanju ili pakovanja.

Pakovanja koja se plombiraju odnosno zatvaraju prošivanjem ili lijepljenjem aparatom (toplotnim, pod pritiskom), označavaju se etiketom pričvršćenom na pakovanju ili samolepljivom etiketom ili otisnutim podacima na pakovanju.

Pakovanja koja se plombiraju odnosno zatvaraju vezivanjem i koja se osiguravaju metalnom ili plastičnom plombom, označavaju se etiketom.

Podaci na pakovanju moraju biti neizbrisivo otisnuti.

Etiketa treba da bude od neuništivog materijala.

Sitnim pakovanjem sjemenskog krompira smatra se veličina pakovanja koja iznosi 5 kg.

Označavanje pakovanja

Član 10

Pakovanja kategorija predosnovnog, osnovnog i sertifikovanog sjemenskog krompira, prilikom stavljanja u promet, treba da:

- 1) budu označena sa spoljne strane etiketom pričvršćenom na pakovanju ili samolepljivom etiketom;
- 2) prati deklaracija (*official document*) koja može biti u boji etikete koja sadrži podatke iz Priloga 2 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Etiketa treba da sadrži podatke date u Prilogu 2 ovog pravilnika na crnogorskom jeziku i da je odgovarajuće boje i to:

- 1) bijela sa dijagonalnom ljubičastom crtom za kategoriju predosnovni sjemenski krompir;
- 2) bijela za kategoriju osnovni sjemenski krompir;
- 3) plava za kategoriju sertifikovani sjemenski krompir;
- 4) smeđa za sjemenski krompir sorte koja nije upisana u Registar sorti.

Na pakovanju sjemenskog krompira podaci iz etikete mogu se utisnuti pod uslovom da se ne mogu izbrisati.

Dodatni zahtjevi za označavanje

Član 11

Sjemenski krompir koji je genetski modifikovan, na etiketi, deklaraciji ili drugom dokumentu koji je nalijepljen na pakovanju ili prati partiju označava se: "genetski modifikovana sorta" u skladu sa zakonom kojim su uređeni GMO.

Sjemenski krompir ne tretira se inhibitorima klijanja (sprječavanje ili kontrola klijanja), a ako je tretiran sredstvima za zaštitu bilja etiketa ili deklaracija na pakovanju, treba da sadrži oznaku:

- "tretirano, (naziv aktivne materije, upotrijebljena doza, upozorenje o štetnosti kao i da se tretirano sjeme ne smije upotrebljavati za ishranu ljudi, stoke i u industrijskoj preradi)".

Etiketa na pakovanju sjemenskog krompira:

- koje nije tretirano sredstvom za zaštitu bilja, treba da sadrži oznaku: "nije tretirano";

- koje je ponovo ispitivano odnosno dorađeno, označava se oznakom: "ponovo ispitano" sa datumom ispitivanja.

Sjemenski krompir koji se uzorkuje i prilikom čega se ošteti etiketa na ambalaži, fitosanitarni inspektor ovjerava deklaraciju sa štambiljem "pregledao fitosanitarni inspektor _____ (potpis i datum pregleda)".

Etiketa proizvođača

Član 12

Upakovano osnovno i sertifikovano sjeme krompira, pored etikete iz člana 10 ovog pravilnika može biti označeno i etiketom proizvođača koja je otisnuta na pakovanju.

Etiketa iz stava 1 ovog člana, može da sadrži podatke o proizvođaču (naziv i sjedište odnosno ime i adresu), znak proizvođača i druge podatke koji se odnose na sjemenski krompir i proizvodnju sjemenskog krompira.

Etiketa proizvođača treba da bude različita od boje etikete iz člana 10 ovog pravilnika.

Uslovi i način proizvodnje i stavljanja u promet sjemenskog krompira

Član 13

Sjemenski krompir može se stavljeti u promet ako je proizveden (sertifikovan) pod stručnom kontrolom i ako ispunjava uslove iz Priloga 3 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Način i metode za obavljanje stručne kontrole

Član 14

Stručna kontrola nad proizvodnjom sjemenskog krompira vrši se radi utvrđivanja ispunjenosti uslova iz Priloga 1 i Priloga 3 ovog pravilnika.

Stručna kontrola iz stava 1 ovog člana vrši se u skladu sa Prilogom 4 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Izveštaj o stručnoj kontroli iz stava 1 ovog člana sačinjava se na Obrascu 1 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Izveštaj iz stava 3 ovog člana sačinjava se za svaku proizvodnu parcelu u tri primjerka i podnosi se organu uprave nadležnom za poslove sjemenskog materijala (u daljem tekstu: Uprava) u roku od 15

dana od dana sačinjavanja izvještaja.

Prijava za vršenje stručne kontrole

Član 15

Stručna kontrola iz člana 14 ovog pravilnika vrši se na osnovu prijave za vršenje stručne kontrole (u daljem tekstu: prijava), koja se podnosi najkasnije 15 dana nakon sadnje sjemenskog krompira.

Uz prijavu se dostavlja:

- 1) dokaz o porijeklu upotrijebljenog sjemenskog krompira (faktura, carinska deklaracija, fitosanitarni sertifikat, sertifikat o kvalitetu, etiketa, deklaracija i sl.);
- 2) ugovor o načinu korišćenja zaštićene sorte ukoliko je sorta zaštićena;
- 3) dokaz o uzorkovanju zemljišta na krompirove cistolike nematode (potvrda fitosanitarnog inspektora o uzorkovanju krompira ili laboratorijski izvještaj);
- 4) skica lokacije parcele za sjemenski usjev krompira sa površinom, brojem katastarske parcele i geografsko pozicionog sistema (u daljem tekstu: GPS koordinate);
- 5) dokaz o upisu u Registar proizvođača.

Prijava se podnosi se na Obrascu 2 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Sertifikat o priznavanju sjemenskog usjeva krompira

Član 16

Za sjemenski usjev krompira koji ispunjava/ne ispunjava uslove iz ovog pravilnika, Uprava izdaje sertifikat o priznavanju/nepriznavanju sjemenskog usjeva krompira (u daljem tekstu: sertifikat), na osnovu Izvještaja o izvršenoj stručnoj kontroli.

Sertifikat se izdaje na Obrascu 3 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Način vođenja evidencije o izdatim sertifikatima

Član 17

O izdatim sertifikatima, vodi se evidencija na Obrascu 4 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Dozvoljena količina sjemenskog krompira u partiji

Član 18

Dozvoljena količina sjemenskog krompira u partiji u prometu može da iznosi najviše 25 t.

Metode, ispitivanje kvaliteta i količine koje se uzimaju za uzorak

Član 19

Ispitivanje kvaliteta sjemenskog krompira vrši se radi provjere čistoće, vlage, klijavosti, zdravstvenog

stanja, kalibraže i čistoće vrste i sorte, uzimanjem uzoraka iz partija sjemenskog krompira koji je namijenjen pakovanju, plombiranju i označavanju, radi stavljanja u promet.

Ispitivanje kvaliteta iz stava 1 ovog člana, vrši se uzimanjem uzoraka u skladu sa Prilogom 3 ovog pravilnika.

Ispitivanje kvaliteta vrši se na osnovu prijave, koja se podnosi na Obrascu 5 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Nakon završenog ispitivanja kvaliteta, ovlašćena laboratorija izdaje izvještaj o kvalitetu na Obrascu 6 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Izdavanje deklaracije i etikete

Član 20

Deklaracija i etiketa, izdaje se na osnovu zahtjeva koji se podnosi na Obrascu 7 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Deklaracija se izdaje na Obrascu 8 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Produženje važenja deklaracije

Član 21

Važenje deklaracije produžava se nakon ponovnog ispitivanja sjemenskog krompira.

Zahtjev za produžavanje važenja deklaracije za ponovno ispitivanje iz stava 1 ovog člana podnosi se na Obrascu 9 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Kontrolno ispitivanje

Član 22

Kontrolna ispitivanja sjemenskog krompira vrše se uzimanjem kontrolnog uzorka za ponovno ispitivanje kvaliteta, radi provjere procesa sertifikacije prema godišnjem programu.

Uzorke iz stava 1 ovog člana uzima fitosanitarni inspektor po nalogu Uprave.

Kontrolnim ispitivanjima podliježe do 5% ukupnog proizvedenog sjemenskog krompira pod stručnom kontrolom u prethodnoj godini.

Prestanak važenja

Član 23

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje primjena odredaba Pravilnika o normama kvaliteta, pakovanja, plombiranja i deklarisanja semena poljoprivrednog bilja ("Službeni list SFRJ", broj 55/75), koje se odnose na sjemenski krompir i Pravilnika o kvalitetu semena poljoprivrednog bilja ("Službeni list SFRJ", br. 47/87, 60/87, 55/88 i 81/89 i "Službeni list SRJ", br. 16/92, 8/93, 21/93, 30/94, 43/96, 10/98, 15/01 i 58/02) koje se odnose na sjemenski krompir i Pravilnika o stručnoj kontroli nad proizvodnjom poljoprivrednog sjemena ("Službeni list RCG", br. 28/94 i 5/03) koje se odnose na sjemenski krompir.

Stupanje na snagu

Član 24

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 320-140/15-4

Podgorica, 17. februara 2015. godine

Ministar,

prof. dr **Petar Ivanović**, s.r.

***NAPOMENA REDAKCIJE:** Priloge i obrasce u PDF formatu možete preuzeti putem interneta klikom na sledeći link:*

[Prilozi i obrasci](#)